

Vleermuisonderzoek

John F. Kennedylaan 2 Apeldoorn

Colofon

Vleermuisonderzoek

John F. Kennedylaan 2 Apeldoorn

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU

Projectnummer en versie: 2775, versie 1.0	Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 7-4-2022
Ligging projectgebied: John F. Kennedylaan 2 te Apeldoorn	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise, e.a.

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56

E: info@natuurbankoverijssel.nl

Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
Hoofdstuk 2	Het onderzoeksgebied	3
2.1	Ligging van het plangebied.....	3
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	3
Hoofdstuk 3	Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Mogelijk negatief effect	6
Hoofdstuk 4	Het onderzoek.....	7
4.1	Methode.....	7
4.2	Resultaten	8
4.3	Effectbeoordeling.....	10
4.4	Wettelijke consequenties.....	10
Hoofdstuk 5	Samenvatting en conclusies	11
Hoofdstuk 6	Geldigheid	11

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor functieverandering van het voormalig belastingkantoor aan de J.F. Kennedylaan 2 te Apeldoorn. Het voornemen is het voormalig kantoorpand te verbouwen tot appartementen. Als gevolg van deze plannen worden mogelijk bouwkundige werkzaamheden uitgevoerd aan de buitengevels van het gebouw, en als gevolg van deze wijzigingen, worden mogelijk beschermde dieren verstoord of gedood en worden mogelijk en vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van beschermde dieren verstoord, beschadigd en vernield. Om de wettelijke consequenties, in het kader van de Wet natuurbescherming, in beeld te brengen, heeft een medewerker van Natuurbank Overijssel het plangebied op 29 september 2019 onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde planten en dieren en vaste rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde dieren. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde planten en dieren en vaste rust- en voortplantingsplaatsen van dieren, uitgezonderd vleermuizen.

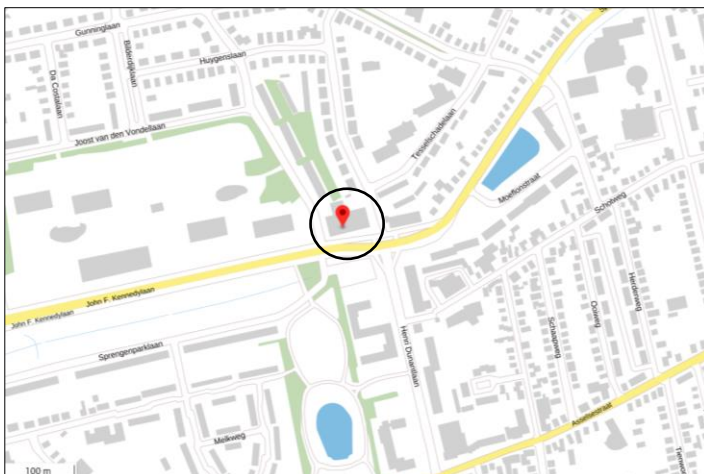
Vleermuizen bezetten mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats het gebouw. Omdat vleermuizen en hun vaste rust- en voortplantingsplaats strikt beschermd zijn, mogen ze alleen met een ontheffing van de verbodsbepalingen negatief beïnvloed worden. Om vast te kunnen stellen of vleermuizen het gebouw benutten als vaste rust- en/of voortplantingsplaats, is in de zomer en najaar 2020 onderzoek verricht naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen gerapporteerd. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de John F. Kennedylaan 2 te Apeldoorn. Het ligt in de woonkern Apeldoorn en wordt omgeven door stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

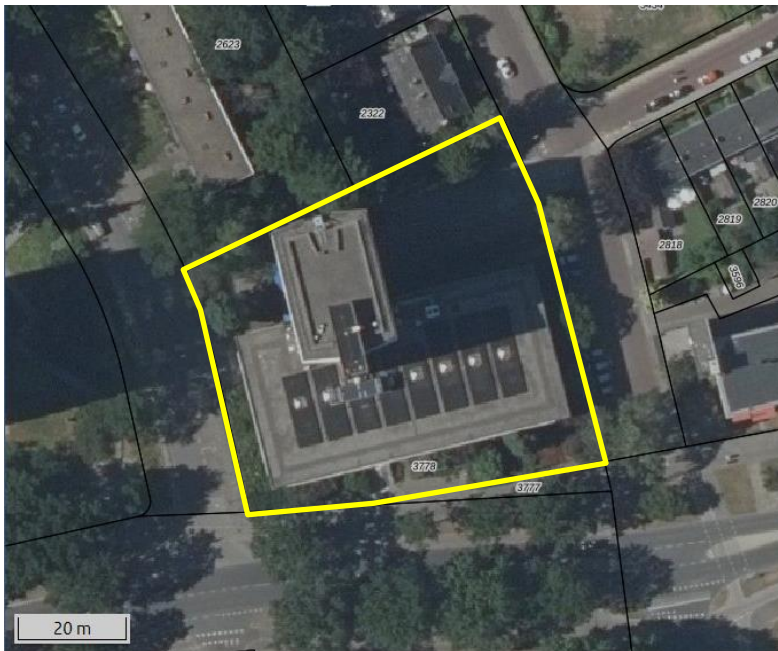

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de cirkel aangeduid (bron kaart: PDOK).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat bebouwing, deels omgeven door verharding (parkeerplaats), een korte grazige vegetatie en struiken. Het grenst aan de oost-, zuid- en westzijde aan openbare ruimte (weg) en aan de noordzijde aan twee woonblokken met achtertuin. Langs de wegen staan laanbomen, net als in de tuinen aan

de noordzijde. Op onderstaande luchtfoto wordt de ligging van het plangebied weergegeven, evenals de begrenzing. Het plangebied is gelijk aan het onderzoeksgebied.

Detailopname van het onderzoeksgebied. De begrenzing van het onderzoeksgebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

Impressie van de bebouwing in het plangebied.

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

Het voornemen bestaat om het gebouw te verbouwen en geschikt te maken voor bewoning. Daartoe wordt het gebouw hoofdzakelijk intern verbouwd, maar mogelijk worden ook wijzigingen uitgevoerd aan de buitengevels. De werkzaamheden vinden alleen plaats in het bebouwde gedeelte van het plangebied.

3.2 Mogelijk negatief effect

De bebouwing en beplanting in het plangebied is op 29 september 2019 visueel geïnspecteerd. Doel van deze inspectie was het bepalen van de potentiële geschiktheid van de bebouwing als vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen voor beschermde dieren. Op basis van de uitkomsten van deze inspectie zijn de noodzakelijke vervolgonderzoeken bepaald die noodzakelijk zijn om de wettelijke consequenties in beeld te brengen. Gelet op de aard van de aanwezige bebouwing en de voorgenomen activiteiten, kunnen de voorgenomen activiteiten tot een negatief effect leiden op de volgende soorten:

Vleermuizen

Het gebouw heeft betonnen zijgevels. Op verschillende plekken zijn gaten en kieren achter gevelplaten waargenomen. Ook hangen aan het gebouw externe zonweringen. Vleermuizen kunnen een vaste rust- en/of voortplantingsplaats bezetten in gaten en kieren in de buitengevel en mogelijk in holle ruimtes in het gebouw, zoals plafonds. Gelet op de aard van de bebouwing, lijkt het gebouw geschikt als zomer-, (massa)winter-, paar- en kraamverblijfplaats.

Het plangebied vormt geen verbindend onderdeel van een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen deel uit van een vliegroute van vleermuizen. Ook vormt de bebouwing geen geschikt foerageergebied.

Conclusie:

- Nader onderzoek naar de aanwezigheid van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van vleermuizen verplicht, conform Artikel 1.11 Wet natuurbescherming.

4.1 Methode

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersen D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanstelling en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren, tijdens het in- en uitvliegen van de verblijfplaats, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, (massa)winter- en paarverblijfplaats.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector nabij de bebouwing. De onderzoeker heeft het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende vleermuizen en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Het onderzoek is uitgevoerd door één onderzoeker. Het onderzoek in 2020 is uitgevoerd door één vaste onderzoeker. Deze inzet is niet conform het vleermuisprotocol. Om het onderzoek uit te voeren, conform het geldende onderzoeksprotocol (Vleermuisprotocol 2021), dienen minstens twee personen het gebouw te onderzoeken gedurende twee avondronden in de kraamtijd. Overig is de kans gering, dat een grote kraamkolonie, waarbij gedurende 4-5 kwartier in de avond, dieren uitvliegen, volledig over het hoofd is gezien. Door de geringe inzet, is wel de kans aanwezig, dat een enkele uitvliegende vleermuis gemist is.

Toelichting d.d. 22-02-2022

Gelet op de omvang van het gebouw, voldoet de inzet in 2020 niet aan het vleermuisprotocol. Om het onderzoek uit te voeren, conform geldend protocol, zullen in 2022 aanvullende bezoeken aan het plangebied gebracht worden tijdens de kraamperiode (half mei-half juli).

Separaat uitgevoerd onderzoek naar massa-winterverblijfplaatsen

In opdracht van de provincie is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar massa-winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in de stad Apeldoorn, waaronder in het plangebied. De bevindingen van dit onderzoek zijn nog niet gepubliceerd, maar beschikbaar gesteld door de Omgevingsdienst Veluwe-IJssel.

Onderzoekers

Natuurbank Overijssel heeft een team van deskundige veldbiologen. In kader van de Algemene verordening persoonsgegevens mogen geen persoonsgegevens opgenomen in deze rapportage. Alle onderzoekers zijn ervaren veldbiologen en zijn gespecialiseerd in onderzoek naar vleermuizen. De onderzoekers zijn bekend bij Natuurbank Overijssel.

Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli 2020 zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in augustus en september 2020 zijn uitgevoerd

voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en massa winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De toegepaste onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2017. In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

bezoekdatum	tijdstip	Aantal onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
18-5-2020	22:00-0:00	1	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 16°C, droog, windstil
30-6-2020	22:00-0:00	1	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 19°C, droog na bui, wind 1-2 Bft
31-6-2020	3:00-5:00	1	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, 15°C, droog, windstil
23-8-2020	22:15-0:15	1	Paarverblijfplaatsen en massa winterverblijfplaats (middernachtzwermen)	Bewolkt, 20°C, droog, wind 1-2 Bft
10-9-2020	22:15 -0:15	1	Paarverblijfplaatsen en massa winterverblijfplaats (middernachtzwermen)	Half bewolkt, 18°C, droog, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied.

Ook is onderzoeker door een medewerker van de Omgevingsdienst Veluwe-IJssel geïnformeerd over aanvullend onderzoek dat in Apeldoorn is uitgevoerd, specifiek gericht op de verspreiding en aantallen zwermende gewone dwergvleermuizen bij (massa) winterverblijfplaatsen. Desgevraagd is aanvullende informatie welwillend beschikbaar gesteld door Regelink Ecologie en Landschap. Zij hebben in opdracht van de provincie Gelderland onderzoek verricht naar massa-winterverblijfplaatsen in de stad Apeldoorn. Het plangebied is bekeken op 1-8-2021, 28-8-2021, 06-9-21 en 07-9-21. Voorgenoemde bezoeken zijn uitgevoerd tussen 0:00 en 2:00 's nachts (bron: John Mulder/ Omgevingsdienst Veluwe-IJssel).

4.2 Resultaten

Vleermuizen

Vaste rust- en voortplantingsplaats

Er is geen zomer-, paar- of kaamkolonie vastgesteld in het plangebied, maar aanvullend onderzoek door Regelink Ecologie en Landschap, heeft aangetoond dat gewone dwergvleermuizen een (massa)winterverblijfplaats bezetten in het gebouw. Aan de voorzijde van het gebouw (zuidzijde, hoge gedeelte) is zwermgedrag van gewone dwergvleermuizen vastgesteld rond middernacht. Dit wijst op de aanwezigheid van een massa-winterverblijfplaats.

Op basis van het aantal zwermende dieren (tussen 12 en 20 zwermende dieren), wordt het aantal overwinterende gewone dwergvleermuizen op ca. 200 geschat (aantal zwermende dieren x factor 10).

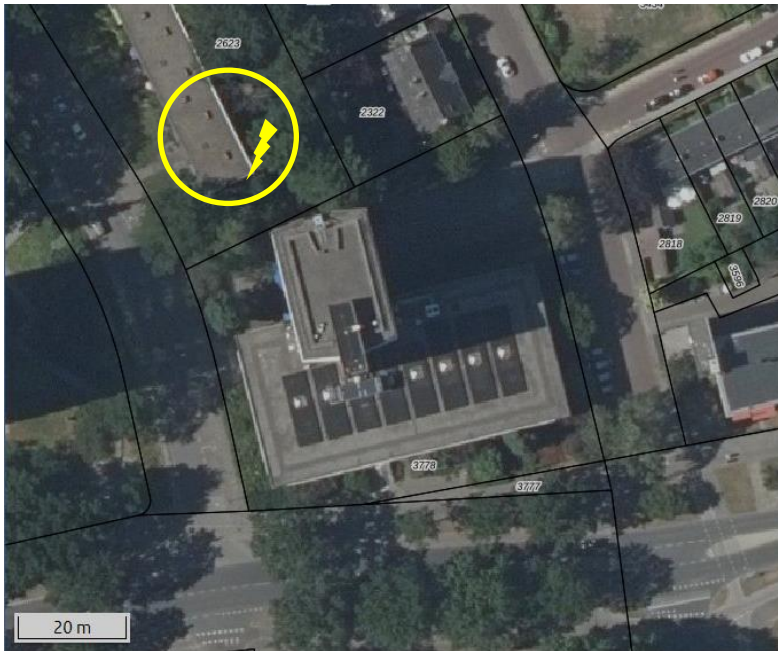
Aanduiding van de plek waar de zwermende vleermuizen zijn waargenomen in de zomer van 2021.

Aanvullend onderzoek, uitgevoerd in december 2021, heeft inzicht verschaft in de exacte verblijfplaats van de (massa)winterverblijfplaats. Vanuit de binnenzijde van de lifttoren, zijn uitwerpselen van vleermuizen gevonden. Dit wijst op de aanwezigheid van vleermuizen, achter de gevelbeplanting aan de voorzijde. Een open dilatatievoeg, verschaft vleermuizen de toegang tot de verblijfplaats.

Details van de vermoedelijke winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen in de lifttoren van het gebouw.

Tijdens het onderzoek is een zomer- en paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis vastgesteld in een woning ten noorden van het plangebied. De precieze verblijfplaats is niet bekend.

Vermoedelijke zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied.

Foerageergebied

Tijdens alle bezoeken zijn maximaal vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied en tijdens de bezoeken in juni werden kortstondig drie foeragerende laatvliegers waargenomen met ten zuiden van het plangebied. De gewone dwergvleermuizen foerageerden rond de randen en kronen van bomen in het plangebied en vlogen over het plangebied, terwijl ze foerageerden rond de randen en kronen van bomen die net buiten het plangebied stonden. De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen is beperkt. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied.

Overige waarnemingen

Geen.

4.3 Effectbeoordeling

Vaste rust- en voortplantingsplaats

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten, wordt de aangetroffen massa-winterverblijfplaats mogelijk verstoord en vrijwel zeker beschadigd en vernield.

Op basis van aanvullend onderzoek, dat in 2022 zal worden uitgevoerd, kan met zekerheid de volledige functie van het gebouw voor vleermuizen bepaald worden. De uitkomsten van het nader onderzoek zijn uiterlijk 15 juli 2022 bekend.

Foerageergebied

Er wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast. De betekenis van het plangebied als foerageergebied blijft behouden.

4.4 Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Er is een (massa)winterverblijfplaats vastgesteld. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten, zal deze zeer verstoord, beschadigd en vernield worden. Om de (massa)winterverblijfplaats negatief te mogen beïnvloeden, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De volledige wettelijke consequentie kan pas na afronding van aanvullend onderzoek in juli 2022 bepaald worden.

Overige soorten

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt geen beschermd dier gedood en wordt geen vaste rust- en/of voortplantingsplaats van een beschermd dier verstoord, beschadigd of vernield.

HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

In de zomer en nazomer van 2020 is de bebouwing aan de John F. Kennedylaan 2 te Apeldoorn onderzocht op het voorkomen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen. Aanvullende informatie over de aanwezigheid van een (massa)winterverblijfplaats, zijn in november 2021 beschikbaar gesteld door de Omgevingsdienst Veluwe-IJssel.

Tot dus ver is niet gebleken dat vleermuizen een zomer-, paar- of kraamkolonie in het gebouw bezetten. Wel is vastgesteld dat gewone dwergvleermuizen er een winterverblijfplaats bezetten.

Er is in het gebouw een massa-winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt de winterverblijfplaats van circa 200 gewone dwergvleermuizen negatief beïnvloed. Om de renovatieplannen voor het gebouw uit te kunnen voeren, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming verkregen te worden.

Tijdens de kraamperiode van vleermuizen in 2022, zal aanvullend onderzoek uitgevoerd worden naar zomer- en kraamverblijfplaatsen in het gebouw. Na de kraamperiode 2022, kan de betekenis van het gebouw voor vleermuizen definitief vastgesteld worden.

HOOFDSTUK 6 GELDIGHEID

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegde gezag (provincie Gelderland) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Bronnen:

- Vleermuisprotocol 2021